

Hizkuntza plangintza eta elkarteak: iragana, oraina eta etorkizuna

Iruñean, 2007ko
uztailaren 18an

NOR GAREN?

Txerra Rodriguez: Topaguneko Entitateak euskalduntzeko saileko arduraduna.

Aitor Uriarte: Ttakun euskara elkarteko kidea.

Sarrera

Oinarri teorikoak

Elkarteak euskalduntzearen iragana, oraina eta balizko geroa

Ttakun elkartearen Kalea maixu programa

TOPAGUNEA zer den?

Topagunea Euskara Elkarten federazioa da.
Topagunearen barruan, 90 elkarte daude egun.
Topaguneak bost sailetan egiten du lan:

- Haur eta gazteak
- Mintzapraktika egitasmoak
- Hedabideak
- Kulturgintza
- Entitateak euskaldundu

ENTITATEAK EUSKALDUNDU

14 proiektu kudeatzen dituzte Topagunearen barruan dauden euskara elkarteek.

Bi esparrutan:

- Merkataritza eta ostalaritza
- Elkartegintza (batez ere, aisialdi elkarteak)

ENTITATEAK EUSKALDUNDU

Entitateak:

- Helburu bat lortzeko biltzen den lagun taldea
- Nolabaiteko erakundetzea.

ENTITATEAK EUSKALDUNDU

Entitate motak:

- Elkarateak: irakaskuntza, aisialdiko elkarateak, gizarte mugimenduak, ...
- Merkataritza establezimenduak
- Lantegiak / tailerrak

ENTITATEAK EUSKALDUNDU

Euskaldundu:

- Mikrokomunitate normalizatuak eraikitzea.
- Entitate batean euskararen erabilera suspertzea: ahoz, idatziz, barrura eta kanpora begira.

ENTITATEAK EUSKALDUNDU

Hitzarmengintza

- Metodologia da.
- Konpromisoan oinarrituta.
- Lan sistematikoa eta jarraitua eskatzen du.

OINARRI TEORIKOA (Fishman)

Zergatik da garrantzitsua entitateak euskalduntzea?

- GIDS izeneko eskala: 6. mailan inflexio puntua.
- 6. mailako helburuak betetzeko ezinbestekoa entitateak euskalduntzea.

OINARRI TEORIKOA (Fishman)

Zeintzuk dira entitaterik estrategikoenak?

- Herri bizitza dinamizatzen duten elkarteak (era guztietakoak)
- Herri bizitza dinamizatzen duten establezimenduak (denda txikiak eta tabernak)

OINARRI TEORIKOA (Txepetx)

Zergatik da garrantzitsua entitateak euskalduntzea?

- Gune sinbolikoa trinkotzeko.
- Hizkuntza komunitatea trinkotzeko beharrezkoa mikrokomunitate normalizatuak.

OINARRI TEORIKOA (Txepetx)

Zeintzuk dira entitaterik estrategikoenak?

Hurrenkera

- Elkarteak
- Merkataritza establezimenduak
- Enpresa handiak

Lehenengo biak funtsezkoak harreman sare euskaldunak eraikitzeko.

ebpn

Herriz herri:

- A1 eskolaz kanpoko ekintzak
- B1 ez da ezer aipatzen
- C1 ez da ezer aipatzen
- A2 eskolaz kanpoko ekintzak
- B2 ez da ezer aipatzen
- C2 ez da ezer aipatzen
- D aisia+kirola

HISTORIA

90. hamarkadaren hasieran: merkataritza plangintzekin batera.

Denboraren poderioz, bien artean ezberdintasunak izan dira, batez ere merkataritzako plangintzen garapena dela-eta.

EUSKARA ELKARTEAK

- o Abaraska (Pasaia)
- o Barriketan (Elorrio)
- o Berbaro (Durango)
- o Bizarra lepoan (Getxo)
- o Eixu (Zaldibar)
- o Eta kitto (Eibar)
- o Galtzaundi (Tolosa)
- o Irun iruten (Irun)
- o Karrikaluze (Atarrabia)
- o Lau haizetara (Errenteria-Orereta)
- o Ttakun (Lasarte)

ETORKIZUNARI BEGIRA

Elkarteen arloa indartu.

Zergatik?

- o Arloak duen garrantziagatik.
- o Elkartetik elkarterako interlokuzioa.

ETORKIZUNARI BEGIRA

Ekarpenak gizarteratzea:

Ekarpenak: gertutasuna, erreferentzialtasuna, profesionaltasuna, esperientzia eta jarraikortasuna.

Balio horiek “saldu”: argudioak landu, diskurtsoak eraiki eta horiek gizarteratu.

ETORKIZUNARI BEGIRA

Espezializazioa:

Erabilera bultzatzeko plan pilotua 07an, Ttakun elkartearen plangintzan oinarrituta.

KALEA MAIXU!

Egitasmoa

Lasarte-Oria 1993-2007

IRAKURKETA

- Haur eta gazteak gai dira jarduerak euskaraz egiteko.
- Hezitzaileen gehiengo bat euskaraz egiteko gai da, nahiz ez den jarduera horretan euskaraz aritu.
- Gurasoak oro har euskaraz nahi dituzte eskola orduz kanpoko jarduerak.
- Erakundeak jarduerak euskaraz eskaintzeko jarrera ona dute, nahiz eta kasu askotan ez den beraientzako lehentasunezko gaia.

ABIAPUNTUA

- Erakunde gehienak ez dute ahalegin handiegirik egiten.
  - ✓ Hezitzaile euskaldunak hautatzerakoan.
  - ✓ Erabilera sustapenari lehentasuna emanaz.
- Hezitzaile bakoitzaren esku geratzen da jardueraren hizkuntza trataera.
  - ✓ Euskaraz jarduera zuzendu dezaketenak ez dute egiten.

- I. eta II. plangintza
  - ✓ Elkarrekin lan egiten zen.

- III. Plangintzan
  - ✓ Hezitzaileak interbentzio eremua.

- Aurrera begira:
  - ✓ Koordinatzaileak: hezitzaile eta erakundearen arteko lotura.

	I eta II. Plangintza	III. Plangintza
Edukia	<ul style="list-style-type: none"> . Begirale-poltsa . Itzulpenak . Ikastaroak . Hizkuntza aholkularitza 	<ul style="list-style-type: none"> . Hezitzaileentzat: Formazioa eta jarraipen saioak . Erakundeentzat: Begirale-poltsa Itzulpenak Hizkuntza aholkularitza
Aspektuak	<p>Irudia eta errotulazioa Pertsonalaren hizkuntza egokitzapena Hizkuntzaren erabilpenerako irizpideak Kanpo erabilpenerako dokumentazioa Kanpo komunikazioa Barne dokumentazioa</p>	
Interbentzio unitatea	Jarduera eta taldea	Hezitzailea eta erakundea
Elkarte kopurua	Handia	Mugatuagoa: %100 hezitzaile euskaldunak
Konpromezua	Zabalagoa	Mugatua: Inplikatuagoa
Harremana	Kanpotik lan eginez	Barrutik lan eginez Harreman denbora Hurbiltasuna

PROGRAMAREN EZAUGARRIAK

* Definizioa

0-16 urte bitarteko haurrentzako eta gazteentzat antolatzen diren eskola ordutik kanpoko jardueretan eragiteko programa.

* Antolaketa

- Lasarte-Oriako udaleko Euskara Zerbitzua
- Ttakun Kultur Elkarte

* Programaren edukia

- Eskaintza
- Formazioa. Hezitzaileak Asko Egin Dezakete (HAED)

* Jarraipena eta ebaluazioa

- Datu basea
- Aplikazioa. (HAED)

PROGRAMAREN EDUKIA

★ Erakundeekin harremana

- Proiektuaren transmisioa
- Hezitzaileekin hartu emana.
  - ★ Formazioa
  - ★ Aplikazioa. Helburuak eta taldeen errealitatea
  - ★ Jarraipen bilerak

★ Itzulpenak

★ Begirale poltsa

- Motibazio saioak
- Aisiako jarduerak

★ Aisiako gida

Hezitzaileek asko egin dezakete

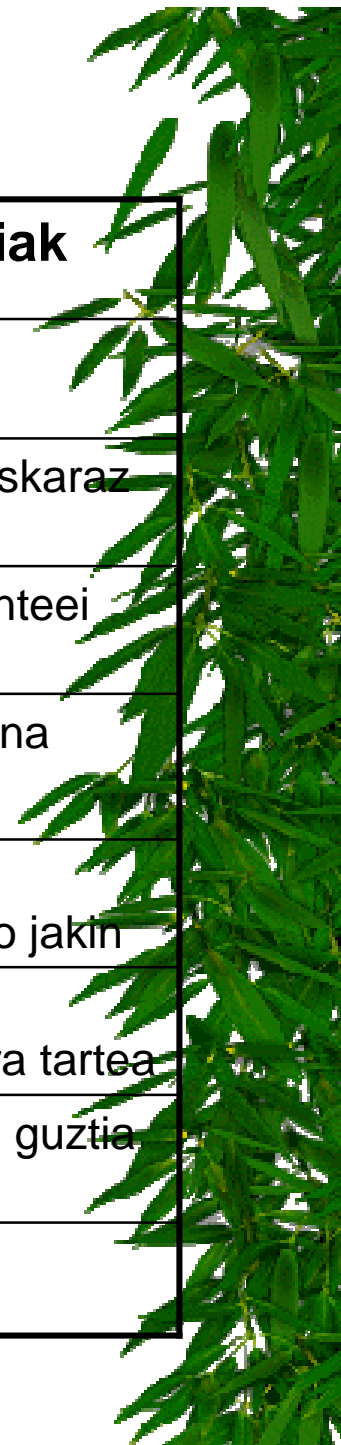
*Gazteen artean euskararen
erabilera sustatzeko*

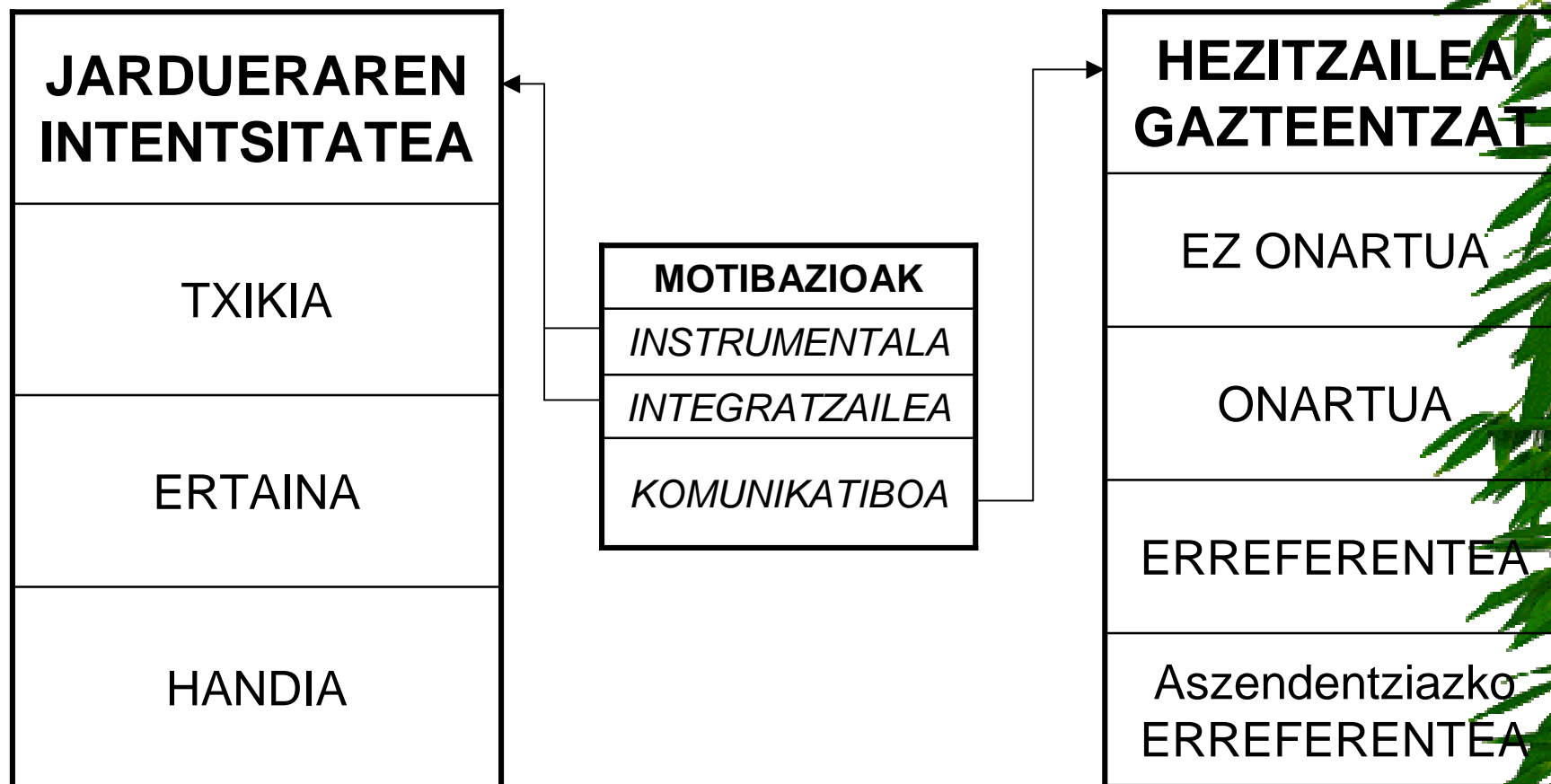
Errealitatearen azterketa

Komunikatzeko gaitasuna	Erabiltzeko iniziatiba
Gaitasun gabeak	Ez dago iniziatibarik
Oso nekez komunikatzen dira	Hezitzaileak hartzen du
Nekez komunikatzen dira	Hezitzaileak hartzen du
Nekez komunikatzen dira	Gazteek hartzen dute
Motel komunikatzen dira	Gazteek hartzen dute
Motel komunikatzen dira	Gazteek hartzen dute
Erraz komunikatzen dira	Gazteek hartzen dute
Erraz komunikatzen dira	Gazteek hartzen dute

Helburu nagusiak

Gazteak hezitzaileei euskaraz erantzutea
Gazteak beste erreferenteei euskaraz erantzutea
Gazteak hezitzaileengana euskaraz zuzentzea
Gazteek beraien artean euskaraz egitea espazio jakin
Gazteek beraien artean euskaraz egitea denbora tartea
Gazteek beraien artean guztia euskaraz egitea

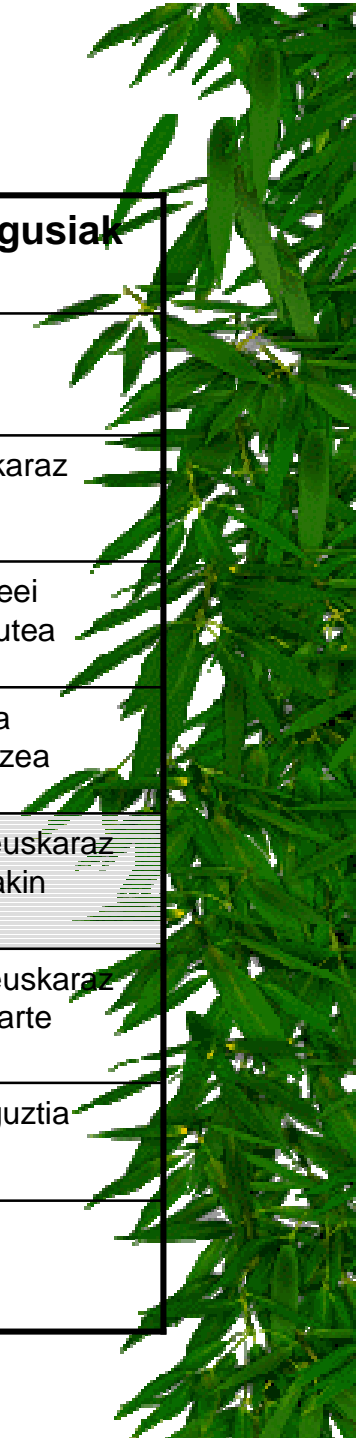

Helburuak lantzeko kontuan izan beharreko faktoreak

Erabilerako urratsak eta faktoreak

Komunik gaitasuna	Erabiltz. inizatiba	Taldeko hezitzailea	Jarduera intentsit.	Helburu nagusiak
Gaitasun gabeak	Ez dago inizatibarik	Ez onartua	Txikia	-----
Oso nekez	Hezitzaileak hartzen du	Onartua	Ertaina	Hezitzaileei euskaraz erantzutea
Nekez	Hezitzaileak hartzen du	Erreferentea	Ertaina	Beste erreferenteei euskaraz erantzutea
Nekez	Gazteek hartzen dute	Erreferentea	Ertaina	Hezitzaileengana euskaraz zuzentzea
Motel		Erreferentea	Handia	Beraien artean euskaraz egitea espazio jakin batzuetan
Motel	Gazteek hartzen dute	Aszendentziatzko erreferentea	Handia	Beraien artean euskaraz egitea denbora tarte batzuetan
Erraz		Erreferentea	Handia	Beraien artean guztia euskaraz egitea
Erraz	Gazteek hartzen dute	Onartua	Ertaina	-----

Euskararen erabileran eragiteko **ESTRATEGIA NAGUSIAK**

HIZKUNTZAZKO ESTRATEGIAK

Produkzio elebakarra

Ulermen elebakarra

Erabilera arautua

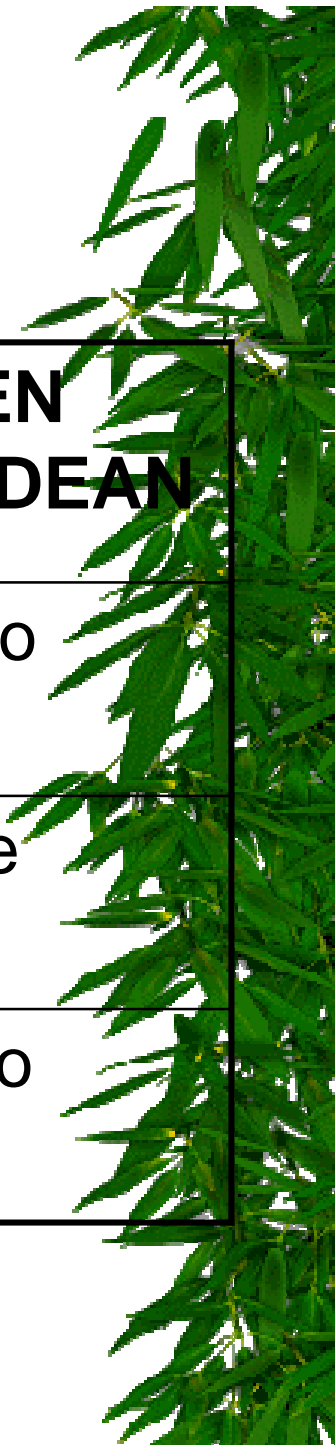
Erabilera adostua

HEZITZAILEEN KOKAPENA TALDEAN

Taldeko zentro

Taldeko parte

Taldetik kanpo

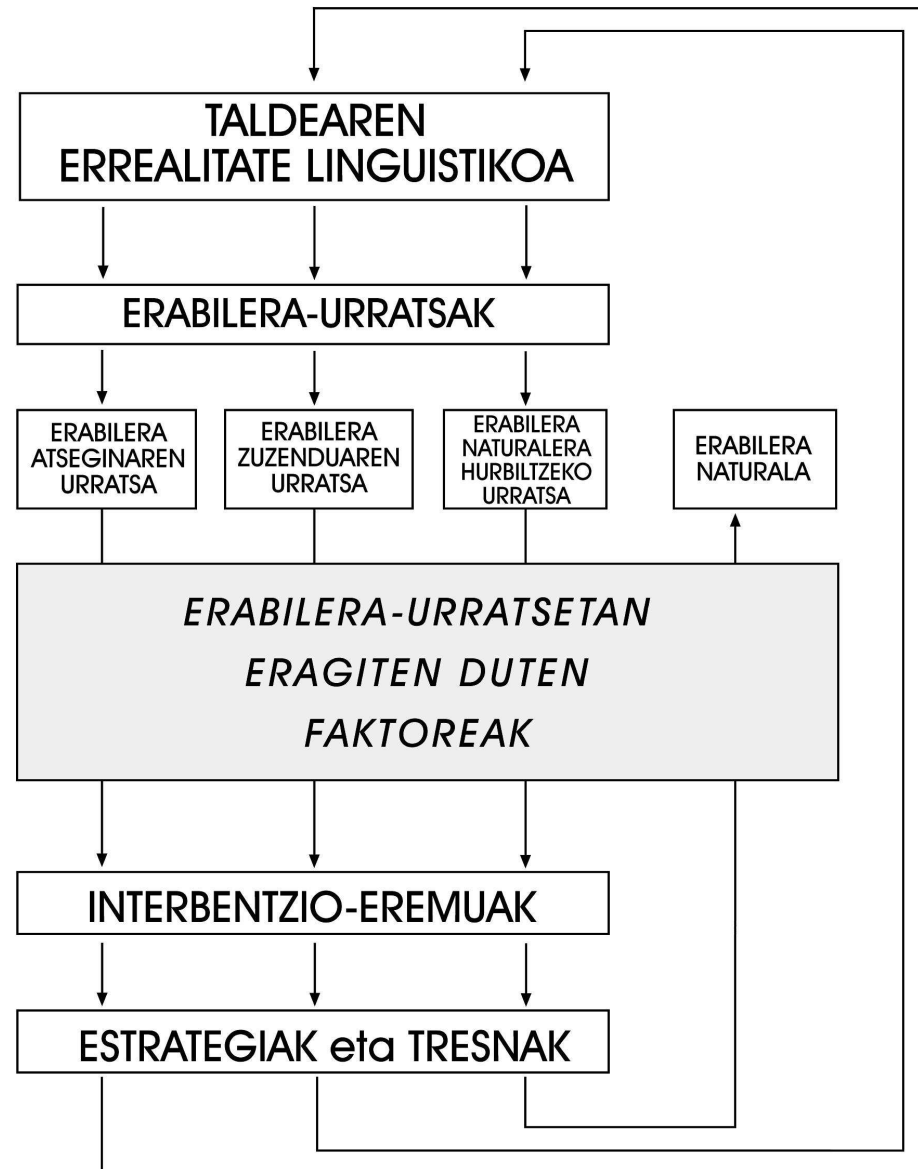

Erabilera eragiteko tresnak

ERABILERA URRATSA	INTERBENTZ. EREMUA	HEZITZAIL. KOKAPENA	HIZKUNTZA, ESTRATEGIA	TRESNA	MOTIBAZIOA	INTENTSIT.
ERABILERA ATSEGINAREN URRATSA	GAZTEEN ETA HEZITZAILEEN ARTEKO HARREMANA	Zentro	Produkzio elebakarra	Elkarrizketak erabiltzea	Komunikatiboa/ integratzailea	Ertaina
				Gaztea laguntzaile aritzea		Ertaina
		Parte	Produkzio elebakarra	Tarte informalak erabiltzea	Komunikatiboa	Ertaina
				Gaitasun bereko taldeak egitea	Integratzailea	Ertaina
	GAZTEEN ETA BESTE ERREFERENT. ARTEKO HARREMANA	Zentro	Produkzio elebakarra	Jardueraz kanpoko erreferenteak erabiltzea	Komunikatiboa/ Instrumentala	Ertaina
				Tarte informalak erabiltzea		Ertaina
		Parte	Produkzio elebakarra	Erreferente hurbilak baliatzea		Ertaina
ERABILERA ZUZENDUAREN URRATSA	GAZTEEK HEZITZAIL. ETA BESTE ERREFER. DUTEN HARREMANA	Zentro	Ulermen elebakarra	Espero ez diren erantzunak erabiltzea	Komunikatiboa	Ertaina
				Gazteak laguntzaile aritzea	Integratzailea	Ertaina
		Parte	Ulermen elebakarra	Presentzia fisikoaren bidez eragitea	Komunikatiboa	Ertaina
				Gazteek erdaraz egitean erreferenteak alde egitea	Instrumentala	Ertaina
	GAZTEEK TALDEKID. ESPAZIOAN DUTEN HARREMANA	Parte	Erabilera arautua	Presentzia fisikoaren bidez eragitea	Komunikatiboa	Altua
				Gazteek erdaraz egitean erreferenteak alde egitea	Instrumentala	Altua
		Kanpo	Erabilera hitzartua	Liderraren laguntza lortzea	Komun./integrat z	Ertaina
				Ekintza erakargarriak baliatzea	Instrumentala	Altua
ERABILERA NATURALERA HURBILTZEKO URRATSA	GAZTEEK TALDEKID. DENBORAN DUTEN HARREMANA	Parte-zentro	Erabilera hitzartua	Tarte informalak erabiltzea	Komunikatiboa	Ertaina
				Gazteak begirale rolean jartzea	Integratzailea	Altua
				Erreferente hurbilak erabiltzea	Komunikatiboa	Altua
				Ekintza erakargarriak baliatzea	Instrumentala	Altua
	Kanpo	Erabilera hitzarua	Liderraren laguntza lortzea	Komun./integrat z	Ertaina	
			Ekintza erakargarriak baliatzea	Instrumentala	Altua	
	JARDUN OSOKO HARREMANA	Kanpo	Erabilera hitzarua	Liderraren laguntza lortzea	Komun./integrat z	Ertaina
				Sarietaz baliatzea	Instrumentala	Altua

Euskararen erabilera sustatzeko prozesuaren eskema

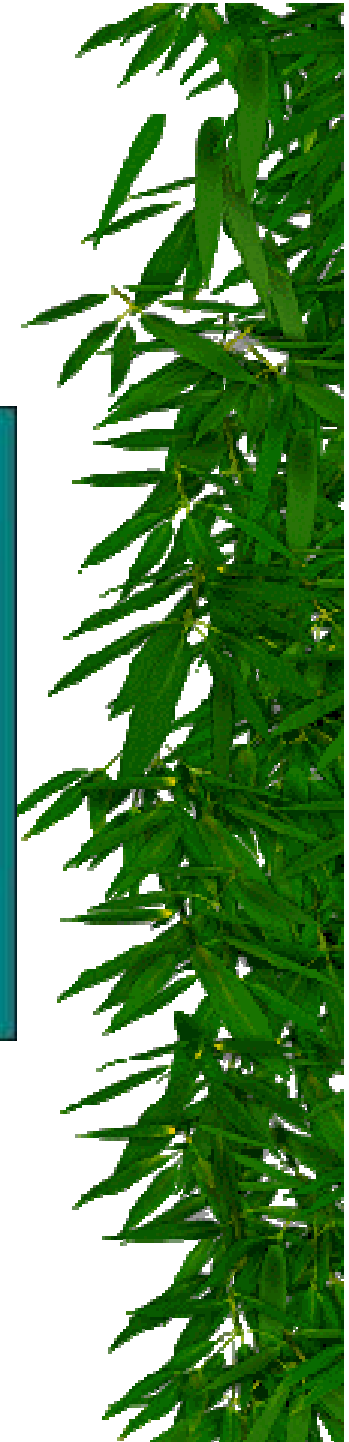

JARRAIPENA ETA EBALUZIOA

LASARTE-ORIAKO
UDALA

Euskararen
erabilera
neurtzeko tresna

Erakundea

Herri Ametsa

Jarduera

Euskal Dantzak
Arte Tailerra
Musika
Jangela
Kirola

Taldea

Dantza DBH
Dantza HH
Dantza LH1
Dantza LH2-3
Dantza LH4-5
Dantza LH 5-6

**ERAKUNDEAK
BETETZEKO DATUAK**

Ados

Atzera

Taldearen errealitatea, helburuak eta estrategiak

1 2 3 4 5 6 7

Hezitzaileok haurrei edo gazteei zerbait esatean nola ERANTZUTEN dizuete haiek?

Beti euskaraz (%90-%100)

Gehienetan euskaraz (%50-%90)

Gehienetan erdaraz (%10 - %50)

Beti erdaraz (%0-%10)

Kopuru osoa

<----- <----->

ZURE EGOERA ORAIN

Taldea

Kodea: 2
Erakundea: Herri Ametsa
Jarduera: Euskal Dantzak
Izena: Dantza DBH

Hezitzaileak

Nagore Ugaldebere

Helburu eta estrategiak

Haur/gazteek jardunaren tarte gehienetan beraien artean euskarza egitea: espazio gehienetan edota denbora tarte handienena (% 50 baino gehiago)

Hezitzailea taldeko parte denean

Produktzio elebakarra

Errealitatearen azterketa

	Euskaraz	Gehienetan euskaraz	Gehienetan erdaraz	Erdaraz
Haur/gazteek erantzun	10	0	0	0
Haur/gazteak zuzendu	10	0	0	0
Haur/gazteen artean	3	1	3	3

Haurren eta gazteen euskara erabiltzeko inizatiba

	Jarduera				Bilakaera %
	Hasieran		Bukaeran		
	Kopurua	Portzentajea	Kopurua	Portzentajea	
Hezitzaileei nola erantzuten diete haurrek/gazteek?	35	89,74	39	96,55	6,81
	2	5,13	0	0,00	-5,13
	2	5,13	1	3,45	-1,68
	0	0,00	0	0,00	0,00
Hezitzailearengan nola zuzentzen dira haurrak/gazteak?	32	82,05	39	96,55	14,50
	3	7,69	0	0,00	-7,69
	4	10,26	1	3,45	-6,81
	0	0,00	0	0,00	0,00
Haurrek/gazteek beren artean nola egiten dute?	43	38,46	44	82,76	44,30
	16	41,03	3	10,34	-30,68
	8	20,51	1	3,45	0,00
	0	0,00	1	3,45	3,45

Beti euskaraz: %90-%100

Gehienetan euskaraz: %50-%90

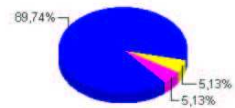
Gehienetan erdaraz: %10-%50

Beti erdaraz: %0-%10

Hasieran

Hezitzaileei nola erantzuten diete haurrek/gazteek?

Hezitzailearengana nola zuzentzen dira haurrak/gazteak?

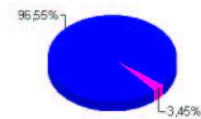

Haurrek/gazteek beren artean nola egiten dute?

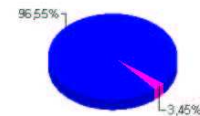

Bukaeran

Hezitzaileei nola erantzuten diete haurrek/gazteek?

Hezitzailearengana nola zuzentzen dira haurrak/gazteak?

Haurrek/gazteek beren artean nola egiten dute?

ERABILERA DATUAK

AURRERA BEGIRA

**BATZORDE
ESTRATEGIKOA**

Erakundeko ordezkariak eta
koordinatzailea

EOKJren
Errealitatearen
Azterketa

Erronkak

BATZORDE OPERATIBOA

Koordinatzailea eta
hezitzaile taldea

Formazioa

Haur/gazte taldearen EA

Erronkak

Eskuhartze zuzena

EBALUAZIOA/JARRAIPENA

APLIKAZIOA

